

Érettségi tétel, 2023. május-június, 12. a

Magyar nyelv

Sebesi Zsuzsanna

I.	Kommunikáció	1. A nyelv mint kommunikáció: A kommunikációs folyamat tényezői. 2. Pragmatika: Beszédaktusok. 3. A tömegkommunikáció: Tény és vélemény; tájékoztatás és véleményközlés megkülönböztetése a tömegkommunikációban.
II.	A magyar nyelv története	4. A nyelv mint történeti képződmény: Változás és állandóság a nyelvben. 5. A magyar nyelv rokonsága: A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása. 6. A nyelvtörténet forrásai: Kézírással és nyomtatott nyelvemlékek. 7. A magyar nyelv szókészletének alakulása: A szókészlet rétegei.
III.	Ember és nyelvhasználat	8. A jel, a jelrendszer: A nyelv mint jelrendszer. 9. Nyelvváltozatok: A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása.
IV.	A nyelvi szintek	10. Hangtan: A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése. 11. Alaktan és szótan: A morféma, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében. 12. A mondat szintagmatikus szerkezete: A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik. 13. Mondattan: Az egyszerű és összetett mondatok felismerése, az egyszerű mondat elemzése.
V.	A szöveg	14. A szöveg szerkezete és jelentése: A szövegkohézió, a témaháló és a cím. 15. Az intertextualitás: A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi szövegekben.
VI.	A retorika alapjai	16. A nyilvános beszéd: A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. 17. Érvelés, megvitatás, vita: Az érv felépítése.
VII.	Stílus és jelentés	18. A szójelentés: Hangalak és jelentés viszonya. 19. Stílus eszközök: Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben. 20. Stílusréteg, stílusváltozat: A publicisztikai stílus főbb jellemzői.